

Ministr Marian Jurečka (KDU-ČSL)

Tábory nebudou třeba

Ministr Jurečka o růstu příspěvku pro lidi, kteří ubytují Ukrajince, o uplatňování uprchlíků na trhu práce i o kritických humanitární pomoci.

Dominika Hromková
reportérka MF DNES

Podle ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky (KDU-ČSL) je teď potřeba přesvědčit Ukrajince, aby nezůstávali v Praze. „V okamžiku, kdy je dokážeme zapojit do lokalit, kde nemáme dětské lékaře nebo zubaře, nám můžou pomoci zkvalitnit systém zdravotní péče,“ říká.

V Česku je 300 tisíc uprchlíků. Kolik jich ještě můžeme reálně přijmout?

Jsem v situaci, která tu od druhé světové války nebyla. Kdybychom se bavili o akutní, provizorní pomoci, rozhodně jsme schopni na pár týdnů zvládnout ještě větší počet lidí. Z hlediska zajištění komfortu, vzdělávání a sociálního systému už moc prostoru ale nemáme.

Nemáte stanovený strop, kolik lidí sem může maximálně přijít, abychom se o ně byli schopni alespoň základně postarat?

Takhle si tu otázku nemůžeme pokládat. Předpokládám, že Velká Británie a Winston Churchill si taky ve 40. letech nestanovovali, kolik lidí utíkajících před Hitlerem k nim ještě může přijít. Dělal maximum pro to, aby zvládli přichodit uživit, zapojit do obranných operací. My jsme v podobné situaci. Máme udělat maximum pro to, abychom to dokázali zvládnout a nezapomněli na naše občany, na bezpečí a na ekonomické souvislosti. Vedeme teď intenzivně jednání a věřím, že se budeme moct spolehnout na podporu z Evropské unie, abychom náklady, které nyní jdou na vrub státnímu a krajským rozpočtům, měli v příštích měsících pokryty z evropského rozpočtu. Nebo alespoň významnou část.

Jednáte s dalšími zeměmi o přerozdělování?

Ne, my po povinných kvótách ani nevoláme. Pro nás je důležitá realokace v rámci České republiky. Máme extrémně zatíženou Prahu, střední Čechy a Jihomoravský kraj. Ale třeba můj domovský Olomoucký nebo Zlínský kraj kapacitu mají. I v předškolním vzdělávání, ve školách a ubytování. Pro nás je teď důležité uprchlíky pracovat a vysvětlit jim, že nemůžou zůstat jen v Praze, pokud se tu chtějí integrovat a adaptovat. Musí se přesunout do jiných částí země. Nemůžte ale Ukrajincům, kteří sem přijdou za někým z rodiny, říct, že kvůli kvótám musí do Španělska. Já teď volám hlavně po ekonomické solidaritě, aby nám lidé pomohli. Všich-

ni občané udělali obrovský kus práce, na který můžeme být hrdí.

Původně jste navrhoval, aby domácnosti za ubytování Ukrajinců dostávaly tisíc korun na osobu. Co změnilo váš názor, aby příspěvek byl o dva tisíce vyšší?

To byl úplně první návrh debaty pro nejakutnější pomoc v březnu a dubnu. Přehodnotili jsme to na základě zpětné vazby z terénu a s ohledem na náklady, jež jsme měli vyčísleny od lidí, kteří už někoho ubytovali. Vyhodnotili jsme si, že náklady jsou objektivně vyšší. Částku na březen až červen upravíme, potom budeme muset změnit parametry.

Příspěvek ještě zvednete?

Budeme zohledňovat, zda někdo poskytl pokoj v bytě, nebo kvůli tomu musel adaptovat nějakou nemovitost, třeba chalupu nebo dům po rodičích. Takový člověk bude mít vyšší náklady. Teď jsme hlavně chtěli, abychom to byli schopni rychle administrovat a vyplatit. Od července budeme systém měnit a financovat jinak. Taký předpokládám, že lidé budou pracovat a budou schopni si najít vlastní nájem.

Ukrajinci k nám přicházejí od začátku března, vláda příspěvek schválila ve středu a žádosti si mohou lidé podávat od 11. dubna. Nejsou to velké prodlevy?

Vůbec ne. Jasně garantujeme, že proplatíme celý březen. V posledním týdnu řešíme nárůst agendy úřadů práce o 30 procent. Poslali jsme tam naše úředníky, udělali přesuny lidí uvnitř resortu. Přesto je to obrovský nárůst a já potřebuji mít do 11. dubna čas. Teď jsme za 12 dnů postavili aplikaci na humanitární dávku (5 000 Kč pro Ukrajince měsíčně - pozn. red.). Stát doteď nebyl schopen plně zdigitalizovat proces administrace dávků. Teď potřebuji další zhruba dva týdny, abych představil IT řešení pro tu solidární dávku. Kdyby-

chom to ale měli administrovat papírově a vyplácet na pokladnách, tak to nedáme.

Máte odhad, kolik lidí si o příspěvek za ubytování zažádá?

Většina lidí dnes bydlí v domácnostech, ale neumím kvantifikovat, kolik z těch, jež ubytovali, si požádá o příspěvek. Máme lidi, kteří si chtějí požádat, i ty, kteří chtějí pomáhat a nemají ambice o příspěvek žádat. Pak máme nějakou množinu lidí, která doteď váhala, měla by s tím spojené náklady, jako třeba dokoupení kuchyňské linky či postelí, a tato podpora by je motivovala.

Podle výzkumu agentury PAQ Research by motivační příspěvek byl mezi čtyřmi až pěti tisíci. Pak by Ukrajince byla ochotna ubytovat až třetina lidí. O takové částce jste se na vládě nebavili?

Bavili jsme se o čtyřech tisících. Když se ale na ten průzkum podíváte, zjistíte, že motivační je cokoliv, co roste o tisíce korun. Tři tisíce jsou více motivační než dva, čtyři tisíce více než tři. Pro mě je zásadní, že jde pořád o solidární příspěvek. Je důležité, že pomoc má být založená na tom, že chci pomoci, a finanční motivace není hlavní.

Vydrží ochota pomáhat? Už se ozývají i kritické ohlasy.

Ve svém okolí mám prakticky všechny, kteří pomáhají a pomáhat budou dál. Někteří se zapojují finančně, jiní poskytují přístřeší. Minulý týden vyšel průzkum, ze kterého vyplynulo, že 90 procent chce pomáhat a myslí si, že pomáhat je nyní správně. Ano, jsou tady i kritické hlasy. Některým z nich rozumím, o některých si myslím, že souvisí s koncem covidu. Antivaxeri se přeorientovali na ruské šváby šířící nánávist.

Co byste vzkázal Čechům, kteří nesouhlasí s tím, aby Česko Ukrajincům tolik pomáhalo?

Máme tady 300 tisíc volným pracovních míst. Lidé, kteří chtějí pracovat, možnost mají. Maminky z Ukrajiny jim fakt práci nevezmou. Máme tady obrovskou podporu v rámci sociálního systému přes rodičovskou podporu, přes podporu bydlení, příspěvek v nezaměstnanosti. Česká republika se chová velmi solidárně. Opravdu nerozumím tomu, když teď někdo závidí Ukrajincům 160 korun na den. Ať mi ten člověk řekne, jestli je v situaci, kdy takové peníze nemá, co dělá pro to, aby pracoval, nebo zda žádá o jiné typy podpor.

Jak se daří Ukrajince zaměstnávat?

Za březen jich máme přes osm tisíc zaměstnaných. Mám informace z asistenčních center i jsem s Ukrajinci přímo mluvil, všichni chtějí pracovat co nejdřív. Nechtějí jen stát s nataženou rukou. Výzvou bude rychle zvládnout jazykovou bariéru. Budeme spolupracovat s minis-

“
Antivaxeri se přeorientovali na ruské šváby šířící nenávist.”

terstvem školství a vnitra, abychom rozjeli jazykové kurzy. Potřebujeme zapojit i lékaře, stomatology, dětské lékaře. I když tito lidé mají atestaci, vzdělání a i když to vše vypořádáme dokladově, bez toho, aniž by znali i odbornou češtinu, je nemůžeme na pracovní trh úplně pustit.

Mají i kvalifikované ženy šanci, aby se uplatnily ve svých oborech?

Mají. Jen to bude vyžadovat čas. Systém na to umíme nastavit, finance na to máme z evropských zdrojů. Do budoucna to pro Česko může být příležitost. V okamžiku, kdy je dokážeme zapojit do lokalit, kde dnes nemáme dětské lékaře nebo zubaře, nám můžou pomoci zkvalitnit systém zdravotní péče.

Ukrajince se snaží ulovit agentury a zaměstnávat je načerno. Padla už nějaká pokuta?

Asi nepadla. Inspektorát práce tomu věnuje zvýšenou pozornost. Sna-

žíme se i hodně komunikovat s ukrajinskou komunitou. Pan velvyslanec nám bude pomáhat natáčet edukační videa, aby všichni viděli, že nepotřebují žádného zprostředkovatele, agenturu, lichváře. Můžou si hledat práci sami a dostanou práci za stejných podmínek jako čeští občané. Varuju všechny, kdo by se chtěli na této složité situaci obohatit. To je lidský hyenismus. Před tím nebudeme mít žádné slitování. Sankce budou nejvyšší možné.

Budete kontrolovat podmínky zaměstnanců ve firmách? Neplánujete obdobu projektu, který dělala ministryně Jana Maláčová?

Jsem v kontaktu se zaměstnavateli a firmami, ale ministr fakt nemá co dělat na oficiální kontrolní akci, která ve firmě je. To by byl nesmysl, to dělat nehodlám.

Přišly převážně maminky s dětmi. Máme pracovní trh uzpůsobený tomu, aby si mohly najít práci a zároveň měly hlídání? O složitém návratu na trh práce kvůli nedostatečnému systému školek, dětských skupin a podobně se mluvílo už předtím, nebude to teď ještě větší problém?

Systém se výrazně za posledních několik let posunul. Máme institut dětských skupin, lesních školek, rozšířila se nabídka i v hlídání velmi malých dětí. Vypsali jsme výzvy na budování dalších kapacit dětských skupin, počítáme ještě s formou adaptačních skupin, abychom dali možnost hlídání dětí maminkám, které chtějí pracovat. Myslím, že se nám to daří. Válka začala před čtyřmi týdny a my tu máme skoro 300 tisíc lidí, kteří mají střechu nad hlavou, jídlo, jsou v bezpečí a část začala pracovat, část dětí chodí do školy. Mám ve svém okolí maminku, která přišla v neděli a v úterý už její děti šly do školy. Nemáme tu žádné uprchlické tábory, kde by lidé čekali, co s nimi bude, jako jsme to viděli v jiných státech při předchozí uprchlické krizi.

Myslíte si, že uprchlické tábory budou potřeba?

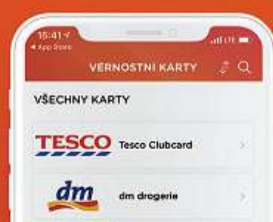
Nemyslím. Z dat, která dostáváme o odchodu lidí z Ukrajiny, vyplývá, že křivka výrazně poklesla. Dnes jsme na stejných hodnotách jako v prvních dnech konfliktu. Největší vrchol jsme překonali. Podle dat z posledních dnů v podstatě stejný počet lidí, který k nám přicestoval, odcestoval dál na západ. Bude ale záležet na tom, jak se bude konflikt vyvíjet. Pokud budou rakety dopadat na Lvov, tak se lidé zvednou, ale podle vývoje v posledním týdnu to nevypadá, že by k nám mělo přijít větší množství lidí. Zatím se odliv lidí z Ukrajiny výrazně zastavil.

Foto: Ladislav Křivan, MAFRA

Portmonka

TVOJE DIGITÁLNÍ PENĚŽENKA
NA VĚRNOSTNÍ KARTY

PRO ZÍSKÁNÍ
APLIKACE
NASKENUJTE
QR KÓD

NYNĚ NA
Google Play

Stáhnout v
App Store